

NAPREDNA LJUBLJANA

GLASILO CENTRALNEGA VOLILNEGA ODBORA JUGOSLOVANSKE DEMOKRATSKE STRANKE

Demokrati! Nocoj ob 8. vsi na shod v Kazini!

GOVORIJO POSL. REISNER, PROF. VIDMAR, TURK, ŠTERK,
DR. PUC.

**Poslanec Reisner poroča o novih
uradniških dokladah in pragma-
tiki.**

Tretja prestolica.

Ljubljana je v dneh volilnega boja postala zakleta kraljična, katero hočejo ugrabiti različni vitezi. S poštenimi in solidnimi sredstvi to ne gre, zato se je treba poslužiti zvijač in demagogije. Zveza delovnega ljudstva ali boljše SLS je izposlovala dovoljenje, da se za čas volilnega boja pobratita dva nasprotna si svetova, ogenj in voda, socializem in kapitalizem, da je v ta sveti namen dovoljeno čitati vse brezverske socialistične časopise, da vera in prepričanje počivata, da je dopustno prav vse, samo, da klerikalci zavajujejo Ljubljano. Vitez se je oblekel v pestro viteško obleko, in v rokah drži namesto brušenega meča dolgo listino, na kateri je napisan komunalni program. Kraljični obljublja lepo elektrarno, dober plin, veliko kruha, zastoj zdravila v dneh bolezni, tramvaj na vse strani in še veliko drugih stvari, katere mesto potrebuje za svoje dostojno življenje. Drugi vitez je „Zajednica“, ki tudi drži listino s komunalnim programom v rokah, pa se mu ne zdi dosti zanesljivo in močno orožje, zato Ljubljani ponuja — nedeljeno Slovenijo in revizijo ustave, uradniško vprašanje, težnje hrvatskega bloka in upe v Davidovića. —

Oba viteza računata na kratkovidnost Ljubljančanov in njih lahkovernost, zato jim molita napisan komunalni program. Koliko komunalnih programov so Ljubljančani že čitali! Izvlečki iz vseh svetovnih knjig, ki obravnavajo komunalne potrebe mest, so bili servirani Ljubljani in pravilo se je, da so to specifične njene potrebe. Ljubitelji starin imajo že cele zvezke komunalnih programov.

Nihče ni povedal, kje je tisti temelj, na katerem more sloneti vsak komunalni program! In zato moremo smelo trditi, da so komunalni programi klerikalcev in „Zajednice“ zidani v zrak, katere bo razpršila težka realnost življenja. — Komunalni program Ljubljane mora biti zasedran v industrijski in trgovski povzdig mesta. To resnico je povedal nosilec demokratske liste dr. Vidmar. Ljubljana je važno trgovsko središče že sedaj, še važnejše pa bo postalo v bodočnosti, ko dobi boljše zveze s svetom potom lastnih jugoslovanskih pristanišč. Te resnice se nismo toliko zavedali mi sami, ka-

kor so jo poudarjali tujci. Zato mora občina storiti vse, kar je za povzdigo realnega trgovstva in trgovine potrebno. Storit pa ne bo mogla ničesar, ako bo plavala v separatističnih vodah, ako se bo našim odjemalcem tam doli po jugu predstavljala kot s kitajskim zidom obdana vas, ki nima smisla za skupnost in solidarnost. Ne tajimo si dejstva, da za trgovske zveze politični momenti niso brez vpliva. Važen faktor v trgovini je simpatija — in to more Ljubljana s svojo separatistično limonado popolnoma zapraviti. Občinski svet, vsak, ne samo ljubljanski, je izraz razmer v občini. In nihče ne more trditi, da bi mešanica klerikalno-komunistična ali zajedničarsko-nesocialna bila izraz dobrih solidnih in trdnih razmer. To bi bil izraz vihravosti, nenačelnosti, nedоследnosti — in te lastnosti bi zunanji svet predpostavljal tudi v ljubljanskem trgovstvu. Ljubljanska trgovina se more razvijati samo v trdni zvezi s trgovino v državi in ljubljansko realno trgovstvo mora stremeti za tem, da dobi na ureditev trgovine v državi odločilen vpliv. Tega vpliva pa s separatističnimi in avtonomističnimi in revizionističnimi avanturami ne bomo dobili! Le ne domišljajmo si tega. Prehitela nas bodo druga mesta.

Drugi temelj je razvoj industrije. Industrije Ljubljane ne bo dvignila ne deljena in ne nedeljena Slovenija, dvignila jo bo samo trezna gospodarska politika, katere pa nikakor ne more vršiti občinski svet, v katerem vladajo klerikalno-komunistični gospodarji, ali kjer ne vladajo sploh nikaka načela. Samo politika trezne gospodarske solidarnosti in socialne pravičnosti more dati razmaha industriji. Če je poleg v Ljubljani sedež oblasti tudi v Mariboru, nima to dejstvo za razvoj industrije v Ljubljani prav nikakega škodljivega vpliva! Narobe! Maribor nam je že danes nevaren konkurent. Tej konkurenci Ljubljana brez trdne, enotne gospodarske politike ne bo kos.

Razne koalicije se igrajo z usodo Ljubljane. Zavezujejo ji oči z nedeljeno Slovenijo — medtem pa Ljubljana roma v Kurjo vas.

Prepričani smo, da Ljubljana velikih trenutkov ne bo zamudila. Eden izmed mnogih trenutkov so tudi se-

danje občinske volitve. Osebne ambicije socialistično-komunalnih generalčkov in politična maščevalnost klerikalcev, nestvarni prepri v načelstvih itd., ne smejo biti grobokopi Ljubljane.

Ljubljana mora ostati to, kar je bila: *odločno napredna in jugoslovanska*. Trgovina in industrija prinašata bogastvo in z bogastvom se rešujejo komunalni programi. Drugo je besedičenje.

IZ KLERIKALNOBOLJŠEVIŠKEGA KOMUNALNEGA PROGRAMA.

POVEČANJE OBČINSKE GALERIJE ZA SVOJE CIPCE LOVIT; POLJUDNA KULTURNA PREDAVANJA O OSMERIH BLAGRIH V KINU «CENTRAL»; OB NEDELJAH ZAPOVEDANE PETE LITANIJE ZA LENJINOVO TELESNO ZDRAVJE IN GOSARJEVO DUŠEVNO DOBROBIT; OB SVEČANIH PRILIKAH STRELSKE VAJE NA ZALOŠKI CESTI.

Dopis delavca Primorca.

Premišljujemo, kako je prišlo do tega, da so se tako veliki revolucionarji, kakor so baje komunistični voditelji, združili z najbolj nazadnjaško stranko na Slovenskem. Ali odgovora drugega ni, kakor da jim gre pri tem le za izdajstvo delavca in uradnika! Sami si niso upali nastopiti, torej blok z reakcijo, pa morda pojde. Tako so si oni mislili, ali volilci mislimo drugače. Volilni boj je oster; boriti se je treba z demagoštvom, za hrbtnostjo, ker tem ljudem so vsa sredstva dobra. Primorcem obljublja vse mogoče. Na eni strani vabi Primorce v svoj tabor črnokomunistična zveza, na drugi pa zajednica, da bi jim dali svoj

žegen. Blatijo na vse načine dr. Puca, le da bi izgubili zaupanje v stranko, kateri on pripada. Gospodje, zapomnite si, da bomo Primorci dne 3. decembra prav pošteno z vami obračunali. Z ljudmi, ki ukažejo streljati na delavstvo, ki se bori za svoje pravice, nočemo imeti nobenih stikov! Kar jih je še zapeljanih, jim bomo pa oči odprli do 3. decembra in vse vaše prizadevanje vam ne bo nič koristilo. Primorci, 3. decembra kroglico v 1. skrinjico in Ljubljana bo zopet to, kar mora biti: *naša domovina*, ne pa, da nas imenujejo begunce. Na delo za zmago!
Primorski volilec.

Zunaj hej, doma fejš!

NSS doma in v Pragi. Ko so bili naši poslanci v Pragi, da proslave osvobojenje češkoslovaškega naroda, je posetil narodnosocialni poslanec Brandner senatorja Klofača. Ker se vsaka reč na svetu izve, smo izvedeli tudi to, kako pridno je gospod Brandner govoril samo o jugoslovanskem narodu, ne pa o treh kakor doma. Kmalu potem pa je posetila senatorja Klofača ugledna ljubljanska oseba, ki mu je mimo druge-

ga razložila dvolično igro slovenskih enesesarjev. Gospod senator, ki tako ljubi slovansko vzajemnost in ki tako mrzi naše cepljenje, se je prijel za glavo: Kaj, o treh narodih govore? Povem Vam, da je o treh narodih govoriti greh, pa tudi, če bi eksistirali, kaj šele, ko tvorijo vsa tri vaša plemena v resnici en sam narod. Brandner se, žal, ni več javil pri Klofaču. Slišal bi bil nekaj novega.

Zloraba Davidovičevega imena.

Dr. Ravniharjeve in Brandnerjeve laži.

Na večerajšnjem zajedničarskem shodu pri «Levu» je imel zopet prvo in glavno besedo Lažnivi kljukec. Dr. Ravnihar je strmečemu svetu razodeval, da je «zajednica» skupina uskokov, bivše NSS, srbske radikalne stranke ter SKS. Zatrjeval je, da je bilo poročilo «Jutra» o stališču srbske radikalne stranke, ki brani ljubljanskim svojim pristašem kandidirati na zajedničarski listi, izmišljeno! Ni treba ze sklicevati na točnost «Jutrove» tozadevne informacije, ki je, kakor nam znano, izšla od jako merodajne osebe srbske radikalne stranke v Beogradu, zadostuje čitati glasilo te stranke «Samoupravo», ki je na nedvoumen način pisala, da stoji radikalna stranka na stališču, da niti ono, niti njeni pristaši ne smejo imeti nobenih stikov s političnimi grupami, ki ne stoje strogo na stališču ustave. Dr. Ravnihar je tekom sedanje volilne borbe že tolikrat krivil resnico in notorična dejstva, da mu nihče več verjeti ne more. Na celo vrsto očitkov, da je trdil neresnico, niti reagiral ni. Interesantno je le še za večerajšnja dr. Ravniharjeva izvajanja, da je na shodu nastopil tudi neki penzionit kot govornik, udrihal čez ministra Puelja in prašiče ter se seveda z vso vnemo pridružil dr. Ravniharjevi

zahtevi, da mora pasti režim, ki sloni tudi na ramah SKS in radikalne stranke, ki sta po Ravniharjevem zatrdilu zaveznici «Zajednice». V tej politični godli se menda že sam dr. Ravnihar ne spozna več.

Še bolj klasičen kot dr. Ravnihar je bil posl. Brandner, ta veliki državnik. On je baziral vso eksistenco «Zajednice» na — g. Ljubo Davidovića. Dejal je, da, kar pomenja v Beogradu boj med Davidovičem in Pribičevićem, to znači v Ljubljani boj med dr. Ravniharjem in dr. Žerjavom. Ta blasfemija primerjati človeka, ki nima v politiki niti ene zasluge in ki ne more pokazati niti enega uspeha na tem polju, s tremi tako odličnimi državniki. Dr. Ravnihar naj bi bil — Ljuba Davidovič! Če kje, velja tu prislovica, da dr. Ravnihar ni vreden, da bi odvezal g. Davidoviču jermena na čevljih. Demokrati so v ostalem že opetovano poudarjali in dokazali, da v demokratski stranki ni dveh strank, četudi je glede taktike kluba demokratskih poslancev več struj. Klub in demokratska stranka je pa enotna in je enotnost slavnostno dokumentirala. Le politične varalice so sposobne, zlorabljati predsednika demokratske stranke proti njegovi lastni stranki. G. Brandnerja je g. Da-

vidovič že včeraj zjutraj dementiral in ga postavil na laž; včeraj zvečer je Brandtner mirno nadaljeval svoje fantazije.

Gospoda dr. Ravnihar in Brandtner bi se morala zavedati, da ima laž kratke noge.

Zveza delovnega ljudstva.

Poleg klerikalcev in komunističnih generalov sede v „Zvezi delovnega ljudstva“ tudi še oni socialisti, ki tvorijo tako zvano Perič-Kocmurjevo grupo. Ker stoji na čelu kandidatske liste „Zveze delovnega ljudstva“ dr. Perič, smemo po vsej pravici smatrati, da je njegova politična grupa najbolj merodajna za stališče, ki naj ga zavzema „Zveza“ napram socialnim vprašanjem. Zlasti je to stališče interesantno, ker se je baš Peričeva skupina v socialni praksi že izkazala in ima na tem polju tudi že primeren sloves. Peričeva grupa je namreč tista, ki se je udeleževala od prevrata sem v naših delavskih socialnih zavodih. S tem, da je te zavode okupirala ter zasedla skoraj samo s svojimi pristaši ter tudi imela vodstvo teh zavodov v svojih rokah, prevzela za poslovanje v njih vso odgovornost.

„Zveza delovnega ljudstva“ napada režim, napada sploh obstoječe stanje, češ, da ne ustreza ljudskim potrebam in željam. Sedaj pa vprašajmo g. Periča, kako je njegova skupina vodila javno upravo v delavskih socialnih zavodih? Kdo je zadovoljen? Ali obrtnik in podjetnik, ki plačujeta ogromne prispevke za delavstvo, ali delavstvo, ki naj uživa dobrote socialnih zavodov?

Lepo so bili socialni zavodi zamišljeni. Vsak modern človek mora priznati potrebo, da taki zavodi, ki jemljejo delavca v zaščito, obstoje in se lepo razvijajo. Pomisliti pa treba,

da morajo biti ti zavodi tako upravljani, da se denar, ki se zanje plačuje, najbolje in z velikim pridom porablja. Ali moremo to trditi danes? Za delavca se plačujejo prispevki, ki gredo letno v tisoče, ako pa delavec zboli, *dobi le par grošev*. Vsak človek, ki ima s socialnimi zavodi opraviti, dobi vtis, kakor da so samo zato tu, da se v njih zbirajo težki milijoni ter da se nabrane vsote porabljajo za vse drugo kot je to treba. Nezadovoljstvo proti „Bolniški blagajni“ in drugim delavskim zavarovalnicam zaradi tega, na žalost, raste ter obstoji prav resna nevarnost, da se vsa zgradba zaradi nesposobnosti in premajhne vestnosti ljudi, katerim je poverjeno vodstvo teh institucij, nekega dne podere.

Naj zadostujejo za danes le te splošne opazke, da se že iz njih lahko vidi, kako je tako za delavca kakor za delodajalca usodepolno, če v gospodarskih in socialnih zavodih pridejo do absolutne veljave ljudje, kakršni so se zbrali v „Zvezi delovnega ljudstva“. Kakor niso bili kos svoji nalogi pri delavskih socialnih zavodih, kakor so bili tamkaj zankerni, neredni in koruptni, ravno tako so bili za ljubljansko prebivalstvo, pa naj si bo to za delavca, obrtnika in za vse meščane, prava nesreča, če bi prišli na mestnem magistratu do vlade. Z denarjem bi delali kakor svinja z mehomo, ljudstvo pa bi le plačevalo.

Klerikalna polomija v Unionu.

Za sinoči so klerikalci sklicali velik volilni shod v Union. Ves teden so vabili nanj z zelenimi letaki. Bilo jih je kakor liste in trave, — namreč letakov. Shodarjev pa mnogo manj. Kar dolgčas je bilo v prostorni dvorani, ki ima prostora za 3000 ljudi, pa se jih je včeraj v njej sprehajalo jedva 167, med njimi 31 žensk in več nedoraslih fantov nevolilcev. Shodu je predsedoval Jože Rutar, nekoč odgovorni urednik ranjkega «Novega časa». Govoril je Gostinčar, — le senca nekdanjega agitatorja. Govoril je o starem občinskem odboru, kjer so njegovi gospodovali, in povedal, da bi radi še v nadalje komandirali. Zato so si pridobili komuniste za pomočnike. NSS je imenoval izdajalce, ker so se zvezali s tistimi, ki so 40 let Ljubljano urejali, pa je le niso mogli čisto uničiti. Končno je govoril o uradniškem vprašanju, iznebil se trditve, da se JDS za uradništvo nič ne briga, in je na to priporočal prisotnim, naj bi volili klerikalce. Za njim je Orehek ugotovil, da je Jadranska banka kupila NSS. Potem se je zapletel v neskončno in dolgočasno

basen o levu in lisici (JDS in NSS), Bernota je imenoval agenta JDS. Za njim je pozdravil shod dr. Gosar. Trije poslušalci so klicali «Živio», drugi so zehali. Nazadnje je Kremžar hudo napadel demokrate, pa tudi s tem ni mogel poživiti mrtvila. Najinteresantnejše je bila pač njegova sentimentalna reminiscenca na nekdanje zaveznitvo klerikalcev z drjem. Ravniharjem (l. 1908.).

Shod je bil napovedan ob 7. uri, začel se je po polosmi, končil pa ob 8¼, trajal je torej ¾ ure. Zborovalci so odhajali hudo poparjeni.

Klerikalni Unioiski shod je živa slika klerikalne moči v Ljubljani. Sredi votla, okrag pa nič. Za prihodnjic sicer obljublajo, da bo dvorana polna, — v št. Vidu, Viču, na Komendi, D. M. v Polju in drugod, je sukurz že pripravljen, če pa to ne bo dovolj, bodo komandirali svojim nekdanjim nasprotnikom z Zaloške fronte: «Kehrt euch, marsch na naš shod v Union!» Takrat bo dvorana že polna — druga skrinjica pa prazna!

Smolo imajo!

Zeleni kader je sinoči taboril v dvorani «Pri Levu». Prostrora je imel obilo. Prvi je govoril g. dr. Ravnihar brez vsakih večjih nezdod; g. arhitekt Costaperaria je prav umestno in strokovno obrazložil kulturno poslanstvo ljubljanskega mesta od dobe egipčanskih piramid dalje do bodoče klavnice in elektrarne. Za njim je g. Brandtner serviral svoje poslanske memoare. Zanimivo je bilo slišati g. poslanca, da je svoje dni bil iskren centralist in da še tudi bo, če bo v Beogradu «sposobna centrala» (to se pravi: on v vladni vežini). Glede svojega političnega lopovstva je podvomil, da bi g. Davidović — njegov ideal — izrekel kaj takega, kakor smo včeraj brali v «Jutru». Interesantni so bili medklici («štrik Korošcu!», «Logika!»), predvsem pa dejstvo, da sta se gg. dr. Triller in posl. Deržič dala opravičiti. Torej vsekako nekač sijajnega — za «Narod». Ka-

kor čujemo, dr. Triller ni hotel izpremeniti svoje sodbe o drju. Ravniharju, na katero ga je včeraj spomnila «Napredna Ljubljana» — zato je šel rajši na češko predavanje v Mestnem domu...

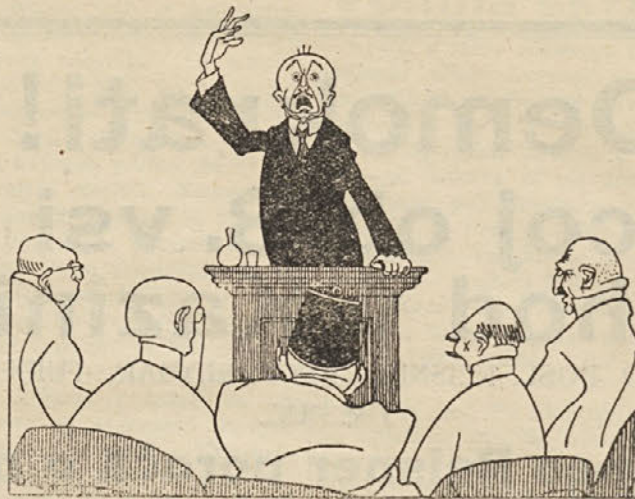
Uspel pogoreto zajedničarjev. Dvajset naših somišljenikov in istotoliko socialistov je včeraj tvorilo zajedničarski shod pri Križu na Celovški cesti. Govorniki gg. Pustoslemšek, Vojska in Podbevšek, so se zvrstili lepo po vrsti. Ko pa so se tudi izmed avditorija javili razni govorniki, se je predsednik g. Kovač požuril s svojo mislijo ter zaključil polumijo, najveličastnejšo, kar jih doslej beleži kronika Zelenega kadra.

NARODNOSOCIALNA STRANKA JE V POPOLNEM RAZSULU. NARODNIH SOCIALISTOV NI VEČ. OSTALI SO LE GENERALI BIVŠE NSS BREZ ARMADA. ONI REŠUJEJO SEDAJ SAMO SE SVOJE OSEBNE KORISTI.

Pri Mraku v štuke tri.

Stoji, stoji Ljublanca,
Ljublanca, dolga vas,
kaj se je v njej zgodilo,
povem za kratek čas:
kako zajedničarjem
se zadnje dni godi,
kako so zborovali
pri Mraku v štuke tri:

drug drugemu na glavo
so se postavili
tako so jih v dvorano
tri tavžent spravili.
Za mizo se je dvignil
starina Ravnihar,
zelene svoje garde
ponosni poglavar:

Vas vprašam, veterani,
čemu bi cagali,
če pojde vse po sreči
mi bomo zmagali.
Izbrali smo izvršten
in naroden program,
iz njega naj le nekaj
skrivnosti vam izdam:
Kedor je vedno lačen
ne bo nikoli sit,
država je premalo
ustvarila korit,
zato pa trakarija
poda vam dober vzgled,

povedati bi znala
vam Jelačin in Knez...

Navdušenja se dolgo
polegel ni vihar
«Živel zeleni kader,
ditto zeleni car!»

komur najslabše prede,
pride v upravni svet.
Da mi za bratstvo lačnih
smo spletili tolsto vez,

Naslednji dan prinesel
je «Narod» dolgo vest,
kjer on neha, pričena
se naša ta povest.
Kdor pravi je Ljublančan,
razume dober špas —
Le stoj, le stoj Ljublanca,
Ljublanca, dolga vas...

Zapeljevanje delavstva.

Delavstvo mora biti v ustroju državne gospodarstva velevažen in v vseh ozirih enakovreden činitelj. Brez delavčevih pesti se ne vrte stroji, ne drdrajo železnice, brez delavstva so vsi veliki tehnični in gospodarski načrti neizpeljivi. Te svoje važnosti bi se moralo delavstvo s popolno resnostjo zavedati, ako noče, da pade nazaj pod kolo brezvestnega izkoriščanja. Pogled v dogodke po prevratu in v sodobno politično življenje delavstva nam kaže, da se delavstvo svoje važnosti ne zaveda. Mesto, da bi v doslednosti svojih načel in svojih gospodarskih, kulturnih in socialnih programatičnih zahtev stalo v strnjjenih vrstah in z resnim, enotnim nastopom podpiralo razvoj socialnopolitične zakonodaje, vidimo, da služi delavstvo kot političen «Kanonenfutter» najrazličnejšim strankam, ki za delavstvo niso nikdar ne ne morejo nikdar imeti posebnega interesa. Komunisti, ti načeln nasprotniki vsakega kompromisa, izraziti bojevnik proti klerikalizmu (Zaloška cesta bi jih morala v tem boju podkrepiti) — so izdajalsko šli v zvezo s klerikalci, da s svojimi glasovi pomagajo zasužnjiti Ljubljano in za njo tudi druga delavska centra. Kaki višji idejni razlogi so bili za ta njih korak merodajni, vedo najbrže samo njih zmešani voditelji, ki rabijo delavstvo samo za lestvico na mesta časti in slave. — Del socialnodemokratske stranke, tzv. «Zarjani», so pod vodstvom dr. Periča storili sklep, da jim program doslednost, delavčeve prave koristi niso nič, županski stolec pa vse. In so tudi šli h klerikalcem. S tem činom, ki bo imel vpliv na delavsko gibanje po celi Sloveniji, so voditelji delavstvo obsodili v brezpomembnega činitelja, ki bo samo poslušen izvrševalec klerikalnih načrtov. Človek se

mora čuditi, da so tzv. voditelji delavstva tako malo socialni in dosledni, da ne morejo svojih osebnih teženj podrediti težnjam vsega delavstva. Danes vidimo uresničeno žalostno dejstvo, da ravno voditelji delavstva delavstvu škodujejo več kakor vse kapitalistične nakane. Osebe so razbile delavčovo politično moč.

NSS, ki se je hotela svetu pokazati kot nositeljica interesov ročnih in duševnih delavcev, se je pred svojo popolno smrtjo tudi potrudila, da izda koristi svojih pristašev. Komunistično in socialistično delavstvo je nasledlo lepim in hinavskim besedam klerikalcev, NSS pa misli, da za svoje pristaše niti lepih besedi ne rabi in da zanje zadostuje samo to, če razni velekapitalistični pridobitni sloji poudarjajo, da koristi velekapitalistov v dosedanji politiki JDS niso našle zadosti varstva. Križi in težave Jelačinov in Knezov, ako jih avtomobilska vožnja na Bled preveč stane, so NSS zadostovale, da se je odločila, dati svoje pristaše v pomoč najnesocialnejši in najreakcionarnejši politični grupi. Prepričani smo, da bo sklep vodstva NSS ostal samo sklep in da narodni socialci ne bodo izvršili dejanj, katere obsoja njih program in njih čast.

Delavstvo pa bo v svojem zdravem, naravnem čutu razbilo vse načrte svojih generalov, ker ti načrti ogrožajo najvišje delavčeve koristi. Naš človek ima zdrav razum in ni nikak stroj, ki na povelje glasuje. To je delavstvo dolžno svoji časti!

Ako nočemo Ljublančani, da bi nas terorizirali klerikalni boljševiki, zvezani s komunističnimi izdajicami, bomo 3. decembra volili demokratsko stranko!

Kdo hoče moderno in zdravo Ljubljano?

(Dr. Živko Lapajne, zdravnik, kandidat JDS.)

Ljubljana ni dandanes niti zdravo niti moderno mesto. Mi Ljubljančani se tega vedno ne zavedamo, ker smo vajeni, da tavamo proti večeru po temi, podnevu gazimo blato in skatemo preko luž in močvirja, ob suhem vremenu in ob poletni suši nam pa avtomobili dvigujejo oblake cestnega prahu. Navadni šetalec se niti ne zgane, ako mu pred nosom natrosi nežno bitje iz prvega nadstropja sobnega prahu naravnost v sapnik, čeprav pomeni to dejanje pravi atentat na njegova pljuča.

Ako hočemo našo dandanašnjo Ljubljano prav spoznati, se moramo ogledati malo po svetu, po kulturnejših prestolicah, ali pa poslušati potnika, prispelega iz svetovnih mest k nam v posete.

Kar tak popotnik podnevu najprvo opazi, je dejstvo, da ne more z ljubljanskim tramvajem pravzaprav nikamor, kamor je namenjen. Cestna železnica ne pelje niti proti Št. Vidu, niti proti Ježici, ne na Vič in v Moste, pa niti po važnih mestnih ulicah. Izgovor, da so ljubljanske ulice preozke, drži le deloma, kajti cestna železnica bi se vzlic ozkim ulicam mogla izpeljati po širših ulicah na tak način, da bodo vse ulice po tramvaju lahko pristopne.

Nikomur bi ne hasnilo, ako bi se bavili s starokopitnostjo in nepodjetnostjo nekdanjih vodilnih občinskih očetov, ki se niso sredi globoke mirovne dobe povzpeli do korajže, da bi si Ljubljana sama zgradilo lastno cestno železnico. Računajmo hladno s tem dejstvom. Široko razpredeno tramvajsko omrežje je ne samo zahteva moderne Ljubljane, marveč tudi eminentno zdravstvena zahteva, je namreč pogoj zdravemu bivanju, zdravemu stanovanju, pomeni pocenitev stavbišč, otvoritev novih parkov in sprehajališč, povečanje mesta in s tem števila njegovih prebivalcev in dohodkov mesta. Sedanja igračica, ki se vozi samokolno po par srečnih ulicah, se bo in se bo morala izpremeniti v prvovrstno prometno sredstvo.

O cestnem blatu in iz njega izhajajočem prahu, o čiščenju snega itd. je škoda govoriti; zato ni treba posebnega študija higijenske vede, ker vsakdo vé, da so vse te stvari zelo škodljive za zdravje mestnega naroda. **Od večje ali manjše čistosti vzduha v mestu je v prvi vrsti odvisen razvoj tuberkuloze.** Baš lansko leto se je vršil v Ljubljani kongres jugoslovenskih zdravnikov, ki je podal v tem oziru izredno zanimivo statistiko. Mesto Sombor n. pr., ki je pravo vrtno mesto, ima za polovico manj tuberkuloze nego druga mesta, ki leže v enakem podnebnju, ki pa so tesno zazidana, nimajo zraka in solnca, zato pa blata in prahu na cente. Evo! Vidiš, prijatelj, ki se le malo stresneš, kadar te podkadi avto in te zagrne v sive oblake, ali se le nekoliko v stran obrneš, ko te blagoslavlja sobna komanda s finim pra-

hom, kajne, prah sam te ne moti, če ti pa zbolijo dete za tuberkulozo, ti ta stvar sega globoko v srce in tedaj boš zahteval čistoto mesta, kričal za zračnimi rezervoarji, za parki, šetališči, sploh za svežim zrakom, ki je hrana naših pljuč.

Vsakemu zdravniku je tesno pri srcu, kadar vidi mlado mamico, kako pelje v vozičku svojega dojenčka na sprehod po najbolj prašnih ulicah. Mamica seveda nima pojma, da umrje polovica dojenčkov za tuberkulozo, da se bacili nahajajo v prahu in da je tuberkuloza tem opasnejša, čim mlajše je dete. Res je, da skoro nobeni mladi majki ni mogoče nesti svojega deteta pod naš Tivoli (edini zdravstveni plus na črni konto zajedničarjev), zato bo moral novi občinski gospodar otvarjati v vsakem predelu mesta nove parke, nova mesta na solncu, pristopna brezplačno in brezizjemno vsakemu, zlasti najmlajšim državljanom.

Lani je zagospodovala Ljubljani prav zelo pisana koalicija. Obetala je seveda modrino z neba tudi v zdravstvenem oziru. Pa je prišel meščan resnično naprednega naziranja, prenovil je na velikomestnem način stare, umazane lokale in postavil pod kostanje na čistem vzduhu zelo lične stolice in mize. Ponudil je celo mestu zastoj lep paviljon za godbo (tudi godba je potrebna zdravju človeka). Toda, ali ste slišali krik in vik! Proč z njim, škodljivec mesta je, zapira nam ceste! Godbeni paviljon se odkloni, mesto ima denarja dovolj, da si ga samo kupi. Vprašam Vas, Ljubljančani: Kaj bomo dejali, ako nam kak dobrotnik podari zlato uro z verižico? Mislim, da: hvala lepa!, zlasti še, ako take stvari nimamo dosedaj. Gospod Krapež je s svojo napravo dvignil ugled mesta in nam pomagal iz velike zadrege, da moremo tudi boljšega tujca poleti ugodno kam posaditi. Občinski svet bi mu moral nuditi priznanje in ga staviti v vzgled vsem someščanom, namesto da mu dela sitnosti!

Poglejmo drugo dejstvo! Neka zadržuga naših profesorjev je želela nakupiti nekaj občinskega sveta, da si sezida tamkaj lastne domove. «Ne,» so rekli pisani očetje... Moral je rušiti disciplino neki gospod profesor iz njih vrst, da je bil predlog sprejet.

Nadalje je država kupila Virantovo hišo za poštne namene. Virantova hiša ima večji vrt, ki bi bil pripravno igrišče za deco. Da bi mesto zaprosilo vlado, gotovo bi se mu posrečilo, ta vrt pridobiti. Tako pa se uboga deca z Žabjeka mora potikati po blatu in prahu in si zastrupljavati v nežni mladosti svoje največje blago: zdravje.

Ljubljančani, roko na srce: ali naj nam taki moške vodijo zdravstveno politiko? Ta «compagnia bella» se je sicer sama razbila, nastale pa so nove in teh zdravstveno «delovanje» si bomo ogledali prihodnjič.

(Pride huje.)

Polemika z «Novo Pravdo» ali «Jugoslavijo» bi bila odveč. Naj pišeta ta dva lista, kar hočeta, kajti dovolj jasno govore dejstva:

OD 1. JUNIJA 1922. DALJE NISTA «JUGOSLAVIJA» IN «NOVA PRAVDA» PLAČALI «JADRANSKI BANKI» KOT LASTNICI «ZVEZNE TISKARNE» NITI VINARJA NITI ZA PAPIR NITI ZA TISK. IZHAJALI STA VES TA ČAS ZASTONJ NA STROŠKE «JADRANSKE BANKE» IN POD NJENO KOMANDO. PODPREDSEDNIK «JADRANSKE BANKE» JE ZNANI VELETRŽEC KNEZ.

AKO NOČEMO, LJUBLJANČANI, DA BI NAS TERORIZIRALI KLERIKALNI BOLJŠEVIKI, ZVEZANI S KOMUNISTIČNIMI IZDAJICAMI, BOMO 3. DECEM. VOLILI DEMOKRATSKO STRANKO!

KLERIKALCI SO KAPITALISTI, KOMUNISTI, SOCIJALISTI IN ANTIKRISTI, SAMO ČE JIM TO KAŽE IN NESE!

Iz stranke.

Glavni nasprotnik vsake uspešne politike je brezbriznost!

Da bodo obojni zadovoljni. Nekateri somišljeniki se pritožujejo, ker še niso dobili vabila za jutrnji shod v Kazini, češ, name so pozabili. Opozoriti moramo na to, da vsled preselitve gre vabilo na marsikoga na napačen naslov, za drugoga se na pošti izgubi itd. Pozabilo se ni na nikogar. Drugi pa se pritožujejo: Trden somišljenik, star demokrat sem. Čemu mi je treba pošiljati še posebej vabilo? Tudi ti naj pomislijo, da ne moremo ustreči obojim, in bolje je, da koga vabimo preveč. Na shod naj pa pridejo oni, za katere je bilo vabilo potrebno, in oni, za katere ni bilo potrebno.

Somišljeniki! Opozarjamo na poročila o shodih. Kadar citate poročila, predstavite si vedno velikost lokala in pogledite, s kakšnimi številkami se hvalijo nasprotniki. Na naših shodih je navada, da se število prisotnih sproti konstatira. Javna kontrola. Tudi udeležence nasprotnih shodov štejejo, njihovim napihnjenim poročilom se pa smejemo.

Državni nameščenci. «Slovenec» (z dne 23. novembra 1922., št. 259) protestira proti javni zahvali O. Z. državnih nameščencev, izrečeni g. ministru dr. Žerjavu, in trdi, da JDS v dveletni dobi vladovanja ni ničesar storila za državne nameščence. Gospodi okoli «Slovenca» javno povemo, da vse, kar smo pridobili državni nameščenci po prevratu, nam je izposlovala edino JDS s krepkim sodelovanjem ministra za socialno politiko dr. Žerjava, državnega poslanca in ministra n. r. dr. Kukoveca in poslanca prof. Reisnerja. Klerikalne tovariše pozivamo, da povedo, kaj se storili poslanci SLS za državne uradnike in nameščence? S tem, da so pritežirali nekatere svoje privržence, menda le ni splošno ustrezno! — Tak volilni knif je farizejski in pri državnih uradnikih in nameščencih ne drži. Državni uradniki in nameščenci smo izrekli pismo zahvalo onim, kateri so zaslužijo — to je voditeljem JDS, in bomo 3. decembra 1922. izkazali svojo zavednost z volilno kroglico za napredno Ljubljano. — Uradnik.

Klub demokratičnih železničarjev poziva demokratične železničarje, da se zanesljivo udeležijo velikega javnega shoda demokratične stranke v soboto 25. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Kazine. Odbor.

Klerikalni zmaj.

Kdo po naših ulicah v zrak smrdljivi dviga prah? Kdo tak tuli in razbija, vabi, straši in zavija?

Klerikalni zmaj je to, ki je pobesnel hudó: Njega strašno pač boli, ker pred njim strahu več ni.

Naj tako še renomira, miga z repom in odpira žrelo svoje, nič zato: zmaj ugriznil nas ne bo!

Slabe zmaj ima zobé, ker že močno v leta gre; v «Unionu» miserere, črna maša zanj se bere...

Naši shodi.

Gospodarsko napredno društvo JDS. za Spodnjo Šiško je priredilo sinoči zaupen sestanek v gostilni Kolenc na Kavškovi cesti. Lokal se je napolnil do kraja. Sestanek je otvoril g. društveni podpredsednik, obširno je poročal tajnik g. Cimerman, nakar so besedo povzei še štirje somišljeniki, bivši pristaši drugih strank. Lepo uspeli sestanek je bil zaključen v velikem navdušenju.

Shod somišljenikov JDS za Vodmatški okraj se je vršil sinoči pri Bankotu. Udeležba je bila tako velika, da je zmanjkalo prostora. Shod je otvoril g. Praprotnik, mizarski mojster. Govorniki gg. dr. Puc, Turk in Roš so bili burno akklamirani. S splošno veselostjo je bila sprejeta vest o klavremem manifestacijskem zborovanju katoliških boljševoikov, ki se je istočasno vršilo v preobsežni Unionski dvorani.

Dnevni pregled.

Tudi na demokratičnega kandidata g. Antona Likozarja so se spravili zajedničarji. Očitajo mu, da je igral dvolično igro, češ, da je bil istočasno pristaš Ravniharjevih uskokov in demokratične stranke. Tudi tu kažejo zajedničarji le svojo grdo nelvaleznost. Res je, da je bil g. Likozar tisti, ki je do zadnjega hipa vse storil, da se uskoki povrnejo v stranko. Ko so bile že vse oficijelne poti zaprte, je na njegovo inicijativo naše šentjakobsko društvo, kateremu predseduje g. Likozar, storilo še zadnje korake, da omogoči skupno fronto vseh naprednih grup proti klerikalizmu. Uskoki so v slepi strasti odklanjali vse predloge. Raje bi videli, da zmagajo klerikalci nego demokrati! Ko so bile vse možnosti za dosego sporazuma izčrpane, je tudi g. Likozar, kakor vsi drugi demokrati, pokazal, da se v polnem obsegu zaveda dolžnosti discipline. G. Likozar je dolga desetletja politično delaven. Z marsikaterim od onih gospodov, ki so dezertirali, ga veže tudi osebno prijateljstvo. Tem višje se mora cepiti, da je preko vseh osebnih ozirov ohranil stranki in njenim načelom zvestobo. Zjedničarji značajnosti ne znajo ceniti — zato ga sedaj napadajo. To je za g. Likozarja le častno.

Dveh dokumentov iz sedanje volilne borbe ne sme pozabiti svobodoljubni Ljubljančan. Nepozabljena morata ostati prvak tako zvanih narodnih socialcev, poslanec Deržič, in starofrakarski «Slovenski Narod». V «Jugoslaviji» z dne 10. oktobra 1922. je bilo objavljeno sramotno Deržičevo javno vprašanje Hribarju. Deržič si je privoščil uradništvo, ki ne sledi njegovim načelom in brezglavim skokom. V vprašanju «Na naslov ravnateljstva Južne železnice» z dne 22. novembra 1922. pa denuncira «Slovenski Narod» uradnika demokrata. Javni nameščenci si bomo zlasti zapomnili ta dva dokumenta denuncijantstva. Vemo, kako bi pri nas izgledalo, če bi nam zavladale pilpogačice, tiste, ki so danes najglasnejše. Njihova želja je: Vsakega uničiti, kdor ni z njimi. Terorizem je njihovo orožje, in ta terorizem bomo zlomili.

= Naši nasprotniki. Od vseh strani bruhava sovraštvo v nas. Neverjetna je zagrizenost, s katero so se spravili na nas z desne in leve. Vidi se, da goni večino naših nasprotnikov slepa strast in pa bolna osebna ambicija. Za vsem tem pa stoji v ozadju glavni sovražnik, klerikalec, in si mane roke. Napravil je lep bojni načrt: V sredo četa klerikalcev, na levo krilo komunisti, na desno združene NSS-arje in odpadnike, v rezervo pa Bernota in Periča. Takšna fronta naj bi podrla demokrate in si potem delila tisto, za kar jim vse skupaj pravzaprav gre. Ne za Ljubljano, ampak za dobičke na račun Ljubljane jim je, kar so tudi dokazali pri lanski čudni magistratni koaliciji. Borbo vodijo vsi ti gospodje z vso strastjo, pa brez vidnega uspeha. NSS je v polnem razsulu, «zeleni kader» se je moral omejiti na ožji krog poslovnih prijateljev; Bernotovec in Peričevcev skoraj nikjer nič ni. Komunisti so še vedno dobro organizirani, toda mori jih zavest, da so se udinjali za dekle

klerikalcem in da ne bodo imeli od te svoje službe delavci prav ničesar drugega kot sramoto. Po vrhu pa se jim bodo klerikalci še posmehovali. Klerikalci sami tudi niso edini. Starejši krilo ne more preboleti zveze s komunisti, cela skupina njih je celo izdala parolo, da ne gre volit. Le v enem so si edini vsi — v želji, da bi se vsi skupaj dokopali na magistrat!

= V dobi dnevnikov. «Slovenski Narod» in «Jugoslavija» si vsak dan izmislita kakšno originalno. Predvčerajšnjem sta si izmislila, da nameravajo demokrati zajedničarjem dopovedati, da je zajedničarska stranka svojo listo umaknila. Vsakdo pa ve, da se to v dobi volilnih skrinjic nikomur dopovedati ne dá. ker je navzočnost skrinjice in njene ga čuvarja na volišču najboljši dokaz, da dotična lista ni preklicana. Včeraj čitamo v «Slov. Narodu» zopet drugo jako duhovito: demokrati baje raznašajo vest, da so se NSSarji ločili od demokratskih uskokov ter se pridružili demokratom. Bilo bi sicer pošteno in lepo, ako bi bivša NSS v zadnjem trenutku uvidela nemoralnost zveze, v katero se je podala in gotovo je tudi, da bodo mnogi, mnogi narodni socijalci tokrat volili demokratsko listo — vendar je seveda prazna izmišljotina, da demokrati trdijo, da se je NSS že ločila od Ravniharjevcev ter pridružila demokratski listi. Živimo v dobi dnevnikov in NSS bi tako odločitev gotovo takoj razglasila. Kakor rečeno, do danes se to še ni zgodilo. Upajmo, da se še zgodi. Do 3. decembra je še nekaj dni in najbolj zagrizeni voditelji NSS še lahko pridejo k pameti. Če tega ne storé, jih bodo pač njihovi dose-danjil pristaši poučili, da narodno-socialna stranka ni bila ustanovljena zato, da pomaga «velepridobitnikom»!

= Volilni teror? «Slov. Narod» je že parkrat iz spanja govoril nekaj o terorju. Včeraj govori nekaj o nekem Barjanu, ki je odklonil podkupnino 1000 K. Takšne pravljice so kakor nalašč za «Narodove» bralce, da jih vsaj še malo spreletijo! Imena seveda organ «Zelenega kadra» ne ve povedati, najbrže ga je sproti pozabil. Mi mu pa lahko postrežemo z imeni, ko so odlični in vodilni zajedničarji s terorjem in hudim gmotnim pritiskom poskusili upogniti naše volilce in jih najprej zlepa, potem z grožnjo in nazadnje z gospodarskimi ukrepi prisiliti na obljubo, da bodo volili nje. V vseh, zlasti pa v dveh posebno kričečih slučajih so naši ljudje ostali zvesti, trdni in neupogljivi. Mi se nočemo podajati na pot «Zelenega kadra», le to povemo: Če bi se ponovil takšen slučaj, ne bomo več molčali, ampak povedali imena i javnosti i državnemu pravdniku, da si te teroriste nekoliko ogleda še pred 3. decembrom!

Slava gre h kraju. Naši somišljeniki poročajo iz vseh mestnih okrajev, da malo bolj odkritosrčni zajedničarji že spoznavajo, kako so ga s svojim izdajstvom polomili, in že obupujejo nad uspehom svoje nesrečne akcije. Nekateri bodo šli navzlic spoznanju s svojo trmo do konca, drugi se pravočasno povrnejo v fronto, katero so, zapeljani, zapustili. Tem bo 3. december v čast, onim prvim pa v sramoto.

«Režim.» S to tolikanj obrabljeno besedo lomasti nesrečna «Jugoslavija» s svojimi modrijani za «Slovenecem». Danes režim nereda, včeraj Pašičev režim, predvčerajšnjim Pribičevičev režim. Vedno pa debelo natisnjen, ker računajo gospodje na efekt. Konec vsem režimom bo pa napravila «Zajednica». Režim je zaprl vrata parlamenta in je baje že izročil ključé Jadranski banki. «Jugoslavija» namreč pravi, da bo «Zajednica» zopet odprla vrata parlamenta. Sicer pa pri teh gospodih nikoli ne veš, če ne zamenujejo režim in kvorum.

Disciplina. Na zajedničarski listi sta tudi dva radikalna kandidata. «Samo-uprava», radikalno glasilo, pa napoveduje boj vsem, ki nameravajo revidirati ustavo. Predsednika slovenskih radikalcev, profesorja Preslja, je Pašić zares lahko vesel.

Prosto po pripovedki iz «Slovenskega Naroda». Nedavno je bil v neki večji družbi razgovor o volitvah. Govorilo se je o raznih ljudeh, tako tudi o nekih zelo znanih, že precej priletlih Ljubljancih. «Ti so pa zajedničarji,» je rekel nekdo. Drugi se je začudil. Tretji se je nasmejal in vprašal: «Ali ne veste, kaj

so jim banke preskrbele?» Povedal je, koliko zaslužijo pri zajedničarskih podjetjih in pristavil: «Ti tiči si znajo že pomagati, brez skrupoloznosti ti izdajo vse stare principe, to so mački, ki se ti postavijo na noge, tudi če s strehe padejo. Škode še noben star general ni imel od politike.» Četrti je pa glasno deklamiral: «Črn suh kruhek demokratske stranke frakarski gospodi nikdar dišal ni, zanje so le rahle potičice, ocvrta piščeta in rujno vince, jaga in sport.» Delat — nak, to pa naj drugi — zanje!

Vsaj ena dobra stran «Zajednice». Ko so se včasih vršili sestanki narodno-napredne in pozneje demokratske stranke, je bila prava umetnost, preden si izvestne gospode pridobil, da so kaj storili. Sedaj so pa že ves teden prav agilni. Toliko shodov, kakor zadnji teden, niso priredili prej deset let. Sicer tudi to ni mnogo, ali nekaj je. V svojem veselju vidijo potem trikrat in desetkrat več udeležencev. Ravnihar je baje pozabil na svoje nedeljske srnjake, dr. Vodušek je pa imel na nekem manjšem sestanku svoj deviški govor, ki se mu je razmeroma še prav posrečil. Prav dobrodejno je «Zajednica» vplivala na dr. Z., o katerem trdijo, da sedaj vsaj agitira. — Drugi pa pravijo: Če bi bili vsi ti gospodje prej toliko pridni, kakor se kažejo sedaj, ne bilo bi jim treba uganjati uskoštva in dezercije. Sicer je pa stara navada teh gospodov, da plavajo šele, kadar jim voda v grlo teče. Po 3. decembru bodo zopet dlje spali na svojih lovorikah, kakor majhni kralji Matjaži. Mi jim pravičnega spanja ne bomo motili. — Starin.

V vrtincu zmešnjav. Nedosleden in breznačelen človek, ki mora vse svoje dejanje in nehanje prilagajevati trenutnim prilikam, zaide v neverjetne zmešnjave, iz katerih se mota, kakor utopljenec iz mlakužnate vode. V vrtincu zmešnjav se premetavajo vse koalirane ljubljanske politične grupe od komunistov in socijalistov do klerikalcev in zajedničarjev. Ni jih združilo načelno in dosledno naziranje na gospodarsko in socialno žitje v občini in državi, ne vežejo jih enaki ali sorodni pogledi na notranjepolitično ureditev države, nima-jo istih nazorov o kulturi, o božjem in človeškem poslanstvu na zemlji. Zmešnjava zmešnjav! Veže jih samo tipična lastnost politike iz dneva v dan, ki je podobna histerični ženski, katera je enkrat dobre volje in odobrava to in ono, drugič pa je slabo razpoložena in raztrga v svoji kritiki vse, kar se na svetu pojavi. — Komunisti so dali svojo diktaturo proletariata, klerikalci krščanski solidarizem, Peričevci najbrž samo načelno sovraštvo proti demokratom, zajedničarji svoje kapitalistično razpoloženje, pomešano zaradi prikupljivosti z narodnosocialnimi vtolnimi gesli. Vsi ti veliki in trdi in vekovečni programi se sprehajajo po Ljubljani in se ponujajo Ljubljančanom, kakor trgovci ponuja pisano ruto kmetski ženici.

Zajedničarski shod v Sp. Šiški pri Štepicu in ne pri Zvezdi kakor pomotoma poroča Narod je bil prav za prav shod soc. demokratov, ker glavno besedo je imel nosilec liste soc. demokratov Jože Ogrin.

Kaj je resnica? G. dr. Ravnihar, general uskokov in zajedničarjev, zatajuje okoli po shodih in po Slov. Narodu, da je NSS prišla k njemu s ponudbo za skupen nastop in da je bil vsled te ponudbe presenečen. G. Jakob Babnik pa je na shodu pri Turku za Gradom izjavil, da so «uskoki» prišli prositi NSS za skupen nastop in ta jih je sprejela v svoje okrilje, ker so se «poboljšali». Kdo ima prav Babnik ali Ravnihar? Mi moramo reči, da verjamemo Babniku, kar se tiče ponujanja, dr. Ravnihar pa nas vsak dan prepričuje, da se on in njegovi niso poboljšali.

O ta volilna matematika. Klerikalci rajtajo: mi imamo 1554 glasov, komunisti nam bojo dali 1051 glasov, izmed novih volilcev je skoraj vse naše, vsaj pa 500, Perič-Kocmurjevci nam prinesejo v zakon 807 glasov (enega milostno puste še Bernotu), izmed onih, ki so zadnjič

doma ostali, dobimo sedaj še 500, skupaj bomo imeli torej vsaj 4412 glasov. Ljubljano bomo pobasali v našo malho. — Gospodin Bernot sešteva: K mojim 808 glasovom pride še najmanj polovica bivših komunističnih (526), kar je novih volilcev, so vsi sociji, toda ker ne pridejo vsi volit, štejem samo 1000, od demokratov mi pade v škrinjico še kakih 500 kroglic, imel bom skupaj 2834 kroglic in ne bom sklepal več kravje kupčije s klerikalci za župna, sam si ga postavim. Korajža velja! — Zajedničarji pa so s pomočjo logaritmov našeli: neserjev imamo 1326, Triller in Ravnihar pripeljeta k nam od demokratov najmanj tri četrtine, to je 2100, izmed tistih, ki so zadnjič spustili v komunistično skrinjico, dobimo najmanj polovico (to so tisti «malkontenti», ki se na vsak nov lim usedejo), torej prištej 500. Ker je Jelačin v načelstvu demokratske (takrat ko je prišel na sejo) tako ljuto branil Hribarja, dobimo tudi tretjino klerikalcev, prištej 515. Naša modrost o sveti trojici nam prinese celo izmed Kocmurjevcev 500 glasov (ena ničla več ail manj je vseeno). Po božji milosti in volji «Slovenskega Naroda» imamo zadnjo skrinjico; vsi volilci, ki bodo iz nerodnosti pozabili spustili kroglico v pravo skrinjico, jo bodo morali spustiti v našo; na ta račun bo naših nadaljnjih 500 kroglic. Naše skrinjice nam bodo tako vrgle skupaj 5441 kroglic. Kdor tega ne verjame, naj pa pusti. — Na ta način bodo našeli samo iz druge, tretje in četrte skrinjice 12.687 kroglic. Ker je pa v Ljubljani samo 12.088 volilcev, imajo demokrati dolžnost, da tem računarjem poskrbe za primanjkljaj volilcev (599). Akcija je že v teku.

Živel „Zeleni kader“.

Rompompom, rompompompom, Velik bil je to polom! Tam pri «Levu» so se zbrali dezertarjev generali

in so šteli ter prešteli svojo vojsko neveseli. «Eden dinar — krone štiri, pa število se razširilo!»

Tako so sem in tja množili in res so tristo mož dobili. S to četo Rasto, zvest vazal, se hrabro v «Narod» je podal.

Nekoč smo Höferja poznali, vestem njegovim se smejali; zdaj Rasto Höfer je postal, z usodo isto bo končal!

„Zajednica“ je družba dezertarjev. Znatajnost Ljubljančanov jo bo razgnala 3. decembra.

Nebesa in peklo.

Povsod doslej so boljševiski brezverstva bili učenci, samo v Ljubljani z jezuiti sklenili skupno so voliti.

Z nebese peklo se ne brati, kot z vodo ognja ni mešati: nikdár v Ljubljani naši beli ne bodo ti poskusi uspeli.

Ojej, Marijine device, kako blede jim sveto lice: Gorje bo prišlo nad Ljubljano, za bogokletstvo to poslano!

Da ne pozabimo!

Veledenjeni gospodje somišljeniki! Slovenska ljudska stranka podpira neodvisnega kandidata gospoda

dr. Vinko Gregoriča
in

dr. Vladimir Ravniharia.

Vsak somišljenik SLS, ki ima v Ljubljani glas, je obvezan voliti navedena neodvisna kandidata.

Izvršujoč predstoječi sklep stranke, vas, veledenjeni gospod somišljenik, v imenu SLS najvljudneje in nujno prosim, da se izvolite ljubljanske deželnozborske volitve zanesljivo udeležiti in oddati glasovnico takole:

dr. Vinko Gregorič,
primarij deželne bolnice v Ljubljani,

dr. Vladimir Ravnihar,
odvetnik v Ljubljani.

Najodličnejšim spoštovanjem vdan

dr. Ivan Šušteršič,
načelnik SLS,
državni in deželni poslanec.

V Ljubljani, 22. februarja 1908.

Volilna skrinjica

Zvestoba do groba. Uradnik demokratovarišu zajedničarju: «No, prijatelj, zdaj pojdeš na uradniški kongres v Split?» — Zajedničar: «O, to pa že ne! Res je, da sem bil doslej na vseh naših kongresih. Tega se pa ne morem udeležiti, ker sem šaplji obljubil, da pojdem kot zvest pristaša s pogrebom «Zajednice» dne 3. decembra.

Kaj pravi Pleteršnikov slovar? Zajednica — Schmarötzertierchen.

Kaj naj uredi ljubljanski občinski svet? Ko je Pesek kandidiral, je zahteval četrti razred na železnicah za prevažanje «ruksakov». Ravnihar pa se je odločil za zedinjeno Slovenijo, kakor da bi se o njeni upravi sklepalo v občinskem svetu ljubljanskem. Nam se zdi, da bo Ravnihar prišel na Peska in se peljal s svojim ruksakom dne 3. decembra v četrtem razredu (že zaradi IV. skrinjice), Vodušek in Rasto pa bosta nadaljevala rajžo v svojem starem «Spalnem vozu».

Krvava klobasa. Črevo Gospodarske zveze, nadevano s komunizmom in zašpljeno s Peričevci — to je «Zveza delovnega ljudstva», ki se le po proporcijah razlikuje od navadne krvavice.

Kaj pravijo napredni Ljubljančani? Da pojdejo vsi z demokrati, pa če se «Narod» s štabom vred postavi — nazaj na noge. Sedaj stoji namreč na glavi.

Oča Radecki v Knofovi ulici je zave-rovan, da je v njegovem taboru bela Ljubljana. «Nič bat', fejest bežat'!» je njegovo geslo. — Špajnski so, oča Radecki v Knofovi ulici.

Resnično. «Nova pravda» gostoli: «Take večine, kakor jo bo dobila «Jugoslovska Zajednica», v Ljubljani še ni bilo.» Resnično! Takšne večine in takšne blamaže pa res še ne.

Stara reč. Starinar Malha ml.: «Bi Ti prisegel, da zmaga naša «Jugoslovska Zajednica?» — Starinar Bisaga: «Prisegel bi, stavl pa ne bi...»

Volilna moda. Čujemo in beležimo: Na strogo zaupnem sestanku kapitanstva stare fregate je bila beseda tudi o, no, o volilnem golažu. Oglasil se je nadebudni Fickovič, da so golaži iz mode in sploh, da je finejše in cenejše, prirediti po volitvah zakusko slanikov s kislimi krastavci in sifoničnim koncertom. To pa za ves ozek krog stare fregate. Sprejeto.

Ob lepih dneh prinaša «Slovenski Narod» izvirno: Skrinjica Jugoslovske zajednice je — zadnja!... Pravilno: «bo zadnja». Pa brez pomišljaja.

Celokupno «Naprejevstvo» napravi po ljubljanskih volitvah zrakoplovno ekspedicijo v četrto dimenzijo. Priprave vodita v polnem teku sodruga Bernot in Rdeči pilot.

Volilna skrinjica JDS je prva!